BIJLAGENBOEK

RUIMTE VOOR SPORT & BEWEGEN

Sportaccommodatieplan 2025-2040

gemeente Rheden

Gemeente ROZENDAAL

INHOUD

INHOUD 2

BIJLAGE 1 PARTICIPATIEPROCES 3

BIJLAGE 2 RELEVANTE CIJFERS 6

BIJLAGE 3 ONDERZOEK RHEDEN SPREEKT 11

BIJLAGE 4 STARTFOTO 13

BIJLAGE 5 AANPAK VERVANGING KUNSTGRASVELDEN 14

BIJLAGE 6 BVO MODEL VOOR BEWEEGVRIENDELIJKE OMGEVING 20

BIJLAGE 7 OPEN SPORTPARKEN 22

BIJLAGE 8 ONDERSTEUNING VERENIGINGEN MET EIGEN PARK 26

BIJLAGE 1

PARTICIPATIEPROCES

Bij de start van de sportaccommodatievisie hebben we breed ingezet op participatie. We begonnen daarbij niet op nul. De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in de contacten, overleg en samenwerking met sportaanbieders, scholen en inwoners. Onder meer via sportpark-overleggen, inzet van neen sportparkmanager en individuele contacten. Daarnaast vormde de Initiatiefnota 'Kracht van Sporten in Rheden' een goede basis voor de opzet van de visie. Ook daarvoor zijn gesprekken gevoerd met sportaanbieders. Vanuit al deze momenten lag er al veel informatie: kansen, uitdagingen en wensen.

Op basis van het ThiNK-model uit ons participatiebeleid kozen we voor **level 2**. Dit betekent dat we verschillende partijen uit de gemeente hebben betrokken bij het opstellen van de visie.

Vanuit de participatieladder kozen we voor de participatietrede **raadplegen**. De rol van de stakeholders/belanghebbenden bestond uit het geven van informatie en vragen naar hun mening, ervaring en opvattingen. Als gemeente hebben we zelf de agenda bepaald, de stakeholders waren belangrijke gesprekspartners bij het ontwikkelen van de visie. We hebben de meningen, ervaringen en ideeën geïnventariseerd, maar waren voor ons als gemeente niet bindend. Wij hebben de visie opgesteld en de stakeholders over de concept visie geïnformeerd na de participatieronde. De reactie van de stakeholders hebben we meegenomen bij het definitief maken van de visie.

De nieuwe accommodatievisie gaat over de toekomst van de binnen-en buitensportaccommodaties in Rheden-Rozendaal. Dit heeft invloed op de huurders en gebruikers van deze accommodaties. Daarnaast heeft het ook invloed op ambities en doelstellingen vanuit verschillende gemeentelijke domeinen (zoals onderwijs en vastgoed). Dit betekent dat er zowel interne als externe stakeholders zijn.

Het doel van de participatie was meerledig:

1. Informeren over de komst van de nieuwe visie.
2. Wensen, kansen, risico's en aandachtspunten ophalen die belangrijk zijn bij het opstellen van de accommodatievisie (input ophalen).
3. Toetsen van de visie
4. Informeren over de definitieve visie

De stakeholders zijn bepaald op basis van de Factor C methodiek.

INTERNE STAKEHOLDERS

- Beleidsadviseurs diverse domeinen: Sport, Samenleving, Groen, Vastgoed, Sociale, Energietransitie
- Medewerkers uitvoerend team Sport in Rheden
- Adviseurs juridisch en financieel
- Directieteam

EXTERNE STAKEHOLDERS

- Gebruikers/huurders van de sportaccommodaties: sportverenigingen
- Gebruikers sportaccommodaties – scholen in Primair, Voortgezet en Beroeps onderwijs
- Gemeente Arnhem/Rozendaal
- Inwoners

BESTUURLIJKE STAKEHOLDERS

- Wethouder Sport en Vastgoed
- College van B&W
- Gemeenteraad

FASES

Bij het opstellen van de visie hebben we een aantal fases doorlopen:

1. Voorbereiden

We hebben de eerste beleidsopties geformuleerd en de eerste contouren van de visie geschetst op basis van bestaande kennis en inhoud. We hebben deze besproken met de stakeholders en hun input hierop gevraagd. Dit hebben we gedaan door het organiseren van een aantal sessies:

- Sessie voor de georganiseerde sport (12 mei 2025)
- Meerdere gesprekken met scholen en kinderopvang – groepsgewijs en individueel (directie en gymdocenten)
- Enquête onder inwoners via Rheden Spreekt
- Interne sessies met beleidsadviseurs, Team Sport in Rheden, afdeling Vastgoed, afdeling Groen, Energietransitie, en Leefomgeving.
- Overleggen met wethouder Sport en Vastgoed

2. Toetsen

We hebben de concept-visie voor aan de stakeholders voorgelegd en hun feedback verwerkt waar nodig en wenselijk. Dit hebben we per e-mail gedaan.

3. Vaststellen

We hebben de visie ter besluitvorming voorgelegd aan het gemeentebestuur. Na besluitvorming informeren we de interne en externe stakeholders over het proces en de resultaten na de besluitvorming.

OVERZICHT ALLE PARTICIPATIEMOMENTEN

PERIODE		ACTIE	VOOR WIE
' 2	21 nov	Startpresentatie tijdens Oriënterende Raadsvergadering door beleidsadviseur en wethouder Sport.	Gemeenteraad
2024	Jan – Nov	Initiatiefnota 'De Kracht van Sporten in Rheden' van de VVD. Gesprekken met 14 verenigingen en aanbieders. Nota is bedoeld als richting en kader voor de nieuwe accommodatievisie en toekomstig sportbeleid. Vastgesteld: 26 november 2024.	Gemeenteraad College
2025	2023-2025 *Doorlopend*	Sportparkoverleggen waar alle verenigingen in zijn vertegenwoordigd. Hier staan ook plannen voor de accommodaties op de agenda. • Sportpark De Pinkenberg (Velp-Rozendaal) • Velps verenigingenoverleg (Velp) • Sportpark Zuidflank (Rheden) • Sportpark Het Nieuwland (Dieren)	Verenigingen
	Nov ' 24- Apr ' 25	Vervanging kunstgrasvelden: • Gesprek per sportpark: ophalen informatie (gebruik van het park, aantal teams etc.) en uitleg over huidige veldtypes aan verenigingen. • Capaciteitsonderzoek • Advies veldsoorten • Bezoek aan landelijke kijkdag kunstgrasvelden (7 type velden) • 7 april 2025: presentatie voor alle clubs spelend op kunstgras over vervangingsplan kunstgrasvelden	Verenigingen
	6 feb	Presentatie over Sportaccommodatieplan tijdens LEA (Periodiek overleg met onderwijsbesturen). Alle schoolbesturen (PO & VO) en Kinderopvang aanwezig.	
	7 april	Bespreken eerste opzet visie met wethouder Sport	Wethouder
	15 april	Interne sessie over contouren van de visie.	Ambtelijk – intern
	12 mei	Sessie met verenigingen over eerste opzet van de visie. Interactieve avond waarbij we input hebben opgehaald door middel van stellingen en het bespreken van diverse thema's in kleinere groepen. 21 deelnemers.	Verenigingen
	Juni	Versturen enquête onder inwoners via inwonerspanel Rheden Spreekt. 487 respondenten.	Inwoners Met name individueel en anders-georganiseerde sport
	2 juni	Interne sessie over het eerste concept van de visie.	Ambtelijk – intern
	2 juni	Presentatie eerste opzet visie aan schoolbesturen en kinderopvang. • Opzet visie besproken en input opgehaald	Scholen & Kinderopvang
	12 juni	Gesprek met Aeres VMBO en Titus Brandsma college: • Presentatie van de contouren van de visie • Input opgehaald vanuit de scholen en visie daarmee aangevuld/aangepast	Scholen Directie en vakleerkrachten
	17 juni	Gesprek met vertegenwoordiging Het Rhedens Dieren • Presentatie van de contouren van de visie • Input opgehaald vanuit de scholen en visie daarmee aangevuld/aangepast	Scholen Directie en vakleerkrachten
	25 juni	Presentatie eerste opzet visie aan leerkrachten bewegingsonderwijs. We hebben de opzet besproken en input opgehaald hierover.	Scholen (Vak)leerkrachten
	1 juli	Interne sessie over tweede concept van de visie.	Ambtelijk – intern
	2 juli	Rapportage onderzoek inwonerspanel Rheden Spreekt opgeleverd (Moventem)	Inwoners
	4 juli	Bespreken concept-visie met wethouder Sport	Wethouder
	15 juli	Versturen conceptvisie naar externe stakeholders (sportverenigingen en onderwijs). Met mogelijkheid tot geven van feedback (15 reacties).	Verenigingen Scholen
	18 aug	Bespreken definitief concept met wethouder Sport.	Wethouder

BIJLAGE 2

RELEVANTE CIJFERS

BEWEEGRICHTLIJNEN[1]

Kinderen - 4 tot 18 jaar

Minstens 1 uur per dag matig of zwaar intensief bewegen. Daarnaast is het belangrijk om minstens drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten uit te voeren, zoals volleybal, dansen, buiten spelen, voetballen en fietsen. Voorkom veel stilzitten.

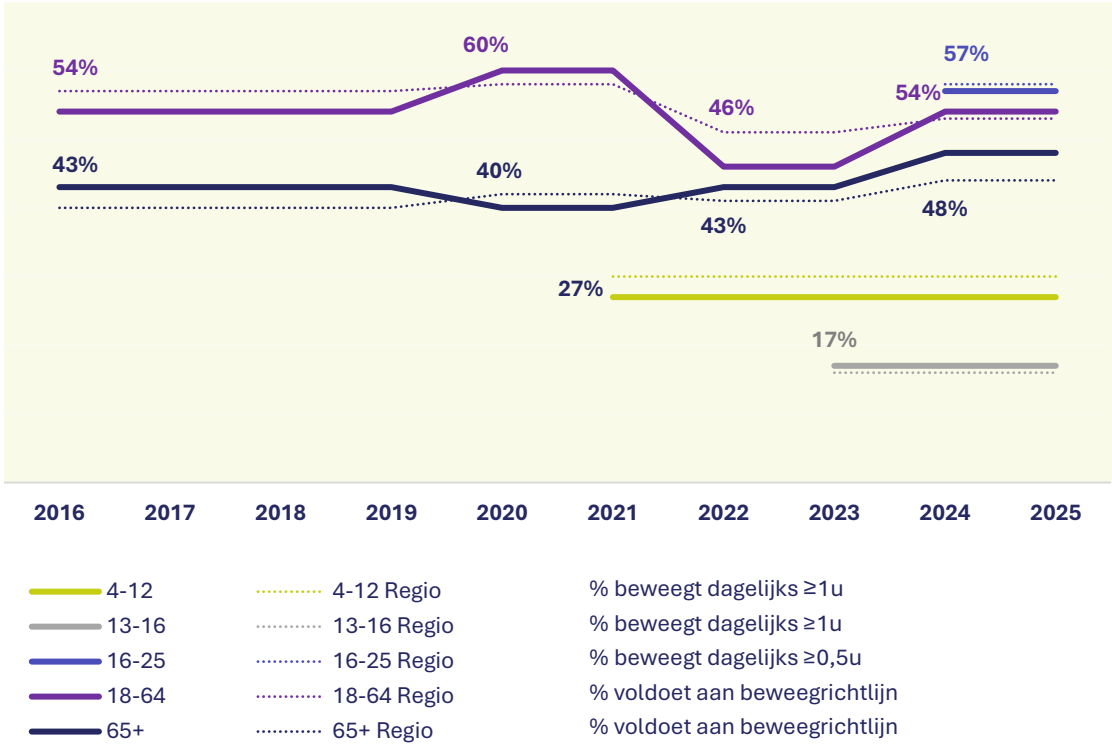
Volwassenen en ouderen – 18+ jaar

Minimaal 150 minuten per week matig tot zwaar intensieve inspanning, verspreid over meerdere dagen. Daarnaast is het belangrijk om minimaal twee keer per week spier- en botversterkende activiteiten uit te voeren. Voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen. Ook hier geldt: voorkom stilzitten.

figuur 1

BEWEEGDEELNAME

Rheden t.o.v. Regio Gelderland Midden

[2]

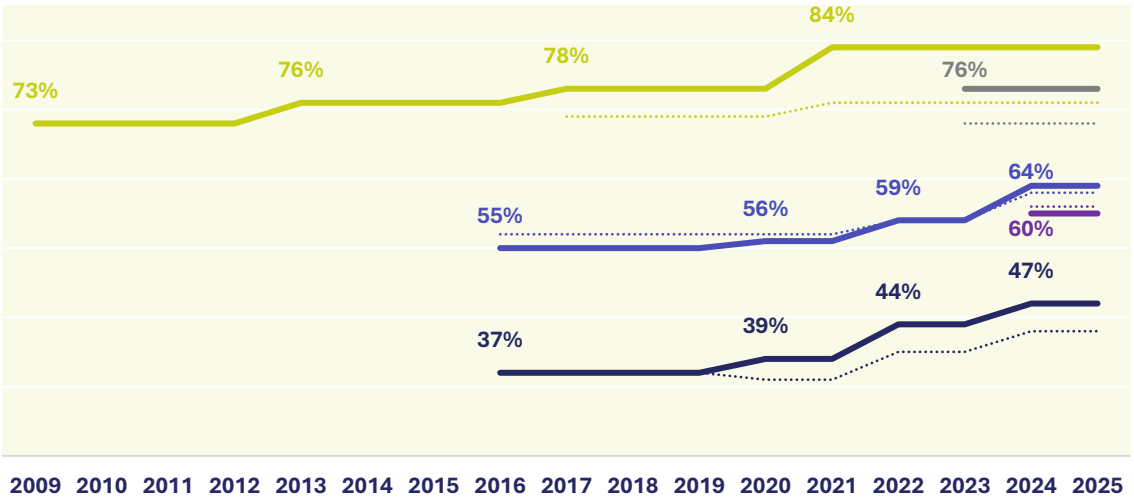
[1] Kenniscentrum Sport: www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/beweegrichtlijnen/

[2] *GGD Gelderland-Midden: Gezondheidsmonitors (0-12 jaar – 2021, 13-16 jaar – 2023, 16-25 jaar, 2024, 18+ jaar – 2024)* *https://ggdgm.nl/gezond-leven/gezondheid-in-cijfers*

figuur 2

WEKELIJKSE SPORTER OF LID VAN EEN SPORTCLUB

Rheden t.o.v. Regio Gelderland-Midden

figuur 3

TOP 10 SPORTEN

Nederland - 2024

VERSCHILLEN PER LEEFTIJD

De meest beoefende sporten verschillen per leeftijdsfase en geslacht.

Onder de jeugd (4 t/m 17 jaar) is (veld)voetbal populair. 4 t/m 11 jarigen doen vaak aan sporten buiten de algemene top 5, zoals turnen (8%), dansen (7%), hockey (6%) en judo (4%). Hockey wordt ook vaak beoefend door 12 t/m 17 jarigen (6%). Fitness/conditietraining en hardlopen wordt met name gedaan door volwassenen t/m 64 jaar. Onder 65-plussers waren fietsen (10%), zwemmen (7%) en tennis (6%) ook populair.

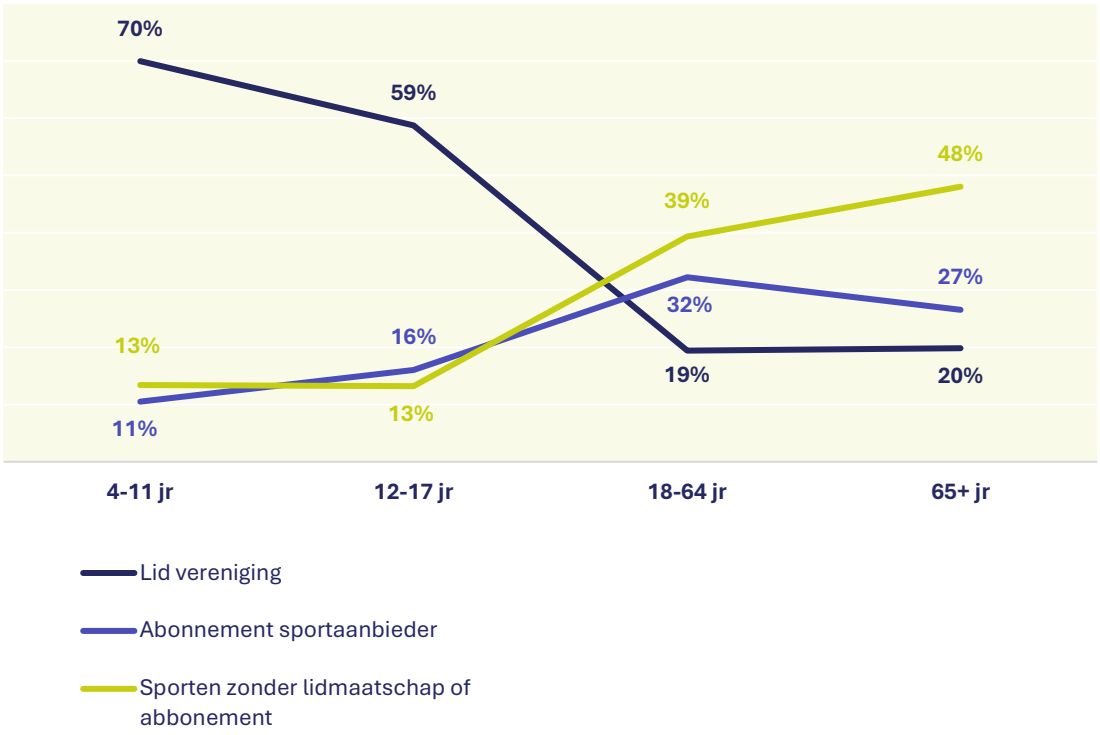
Bron: CBS Gezondheidsenquete, 2024

www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/sportdeelname-wekelijks

figuur 4

SPORTVERBAND

Nederland (2023)

Bron: CBS Gezondheidsenquete, 2024

www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/sportdeelname-wekelijks

figuur 5

SPORTMOTIVATIE

Jeugd 5-12 jaar - NL (2024)

SPORTMOTIVATIE

Volwassenen 18+ - NL (2024)

*Bron: NOC*NSF – Zo Sport Nederland, 2024*

https://nocnsf.nl/wat-doet-nocnsf/sport-in-nederland/sportonderzoek/zo-sport-nederland

RUIMTEBEHOEFTE BEWEGINGSONDERWIJS 2025-2040

Primair en Voortgezet Onderwijs

Hieronder een overzicht van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor het bewegingsonderwijs in het Primair en Voortgezet Onderwijs.

- De scholen waar gemeenten Rheden-Rheden een verantwoordelijkheid voor heeft zijn meegenomen in het overzicht.
- De uren zijn afgerond op halve uren.
- De locaties en jaren waar volgens de berekening een tekort ontstaat, zijn rood gemarkeerd.
- Het overzicht gaat uit van binnensportlocaties. Sommige scholen (met name VO) sporten ook buiten – bijvoorbeeld op sportparken. Het overzicht gaat uit van de ruimtevraag van de scholen in de periodes dat zij binnen sporten.

Verplichte uren

In deze kolommen staan de uren die de gemeente Rheden minimaal verplicht is beschikbaar te stellen. Op basis van de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemeente Rheden 2015'. De prognoses voor 2030 en 2040 zijn gebaseerd op leerlingprognose-berekening. Bronnen:

- Primair Onderwijs: Telgegevens DUO (t/m 2022) en de Regionale Bevolkingsprognose van het Planbureau voor Leefomgeving (PBL).
- Voortgezet Onderwijs: Leerlingprognoses VO van DUO.

Gevraagde uren

In de praktijk worden er meer uren in de sportlocaties gebruikt dan verplicht. Dit komt onder meer door:

- Andere groepsindeling binnen een school dan de standaardberekening van de verordening.
- Extra sporturen van scholen, waarvoor gemeente geen verplichting heeft (bijvoorbeeld sportklassen van een VO school).
- Toekomstige ruimtevraag van scholen die ook graag gebruik maken van de sportlocaties, maar waarvoor nu geen ruimte is.

LOCATIE	SPORTRUIMTE	BESCHIKBAAR uren p/week	VERPLICHTING uren p/week			VRAAG uren p/week		
			2025	2030	2040	2025	2030	2040
Rozendaal	Gymzaal Dorpsschool Rozendaal	30						
Velp-Noord	Gymzaal Jan Luijkenlaan (1)*	30	25,5	25,5	27	30	30	32
Velp-Zuid	Sporthal De Dumpel (3-2)	75	62		60	87+		80+
	Gymzaal De Dumpel (1)	30	28,5	33	36	33	38	41
Rheden	Sporthal De Hangmat (3-2)	60	22,5	25,5	24	35	40	37
Ellecom								
De Steeg	Parkhuis De Steeg (1)	30	4,5	4,5	4,5	7,5	7,5	7,5
Dieren-Noord	Gymzaal Huygenslaan (1)	30	16,5	15	16,5	22,5	20,5	22,5
Dieren-West	Gymzaal Burg. Bloemerstraat (1)	8	6	6	7,5	7,5	7,5	9,4
Dieren-Zuid	Sporthal Theothorne (3-2)	60	21	24	25,5	31,5	36,5	39
Spankeren								

** (1) = 1 Zaaleenheid*

(3-2) = De zaal heeft afmeting van 3 Zaaleenheden. In de praktijk is de zaal op te delen in 2 delen met een akoestische wand: 1/3^{e} en 2/3^{e}.

ALGEMENE RUIMTEBEHOEFTE SPORTGEBRUIK 2025-2040

In de tabellen hiervoor brachten we de ruimtebehoefte voor bewegingsonderwijs in beeld. Het Mulier Instituut berekende in 2024 de algemeen benodigde ruimte voor sport in Nederland voor de periode 2025-2040. Daarbij keek het instituut naar 3 scenario's:

1. Ontwikkeling ruimtebehoefte op basis van bevolkingsontwikkeling
2. Ontwikkeling ruimtebehoefte op basis van bevolkingsontwikkeling èn trendontwikkeling van sportdeelname
3. Ontwikkeling ruimtebehoefte op basis van bevolkingsprognose èn de ambitie van NOC*NSF en Platform Ondernemende Sport (minimaal 12 miljoen mensen sporten in 2032 minstens drie keer in de week)

De belangrijkste bevindingen uit de rapportage

Druk op alle accommodaties neemt toe

Gemiddeld neemt de druk op alle typen sportaccommodaties de komende jaren toe. In alle scenario's. Velden, hallen, zalen, openbare ruimte, zwembaden, sportscholen etc.

Gemiddelde toename van 3%-17%

Inschatting is dat de druk op accommodaties gemiddeld tussen de 3% (scenario 1) en 17% (scenario 3) toeneemt.

Groei in Gelderland

Er zijn duidelijke verschillen tussen regio's. In stedelijke gebieden kan de druk zelfs in het meest behoudende scenario oplopen tot **+10%.** Terwijl in krimpregio's de druk kan afnemen met **-10%.**

Gelderland is een **middel tot hoge regio** qua groei. Het aantal sportmoment groeit met 9,8% in scenario 2 en in scenario 3 met 24%.

Regionale verschillen

Sport- en beweegvoorzieningen zijn essentieel voor zowel stedelijke als niet-stedelijke gebieden. In stedelijke gebieden is **meer efficiënt gebruik** van ruimte de grootse opgave. In niet-stedelijke gebieden is **behoud van voorzieningen** de belangrijkste uitdaging.

Bron: Mulier Instituut (2024), Rapport 'Benodigde Ruimte voor Sport in 2040'

BIJLAGE 3

ONDERZOEK RHEDEN SPREEKT

gemeente Rheden

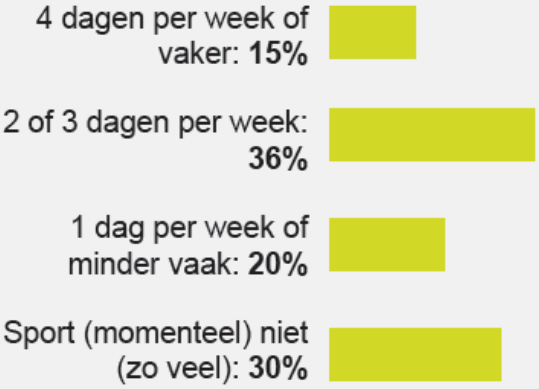
Moventem
Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Sport- en beweegplekken

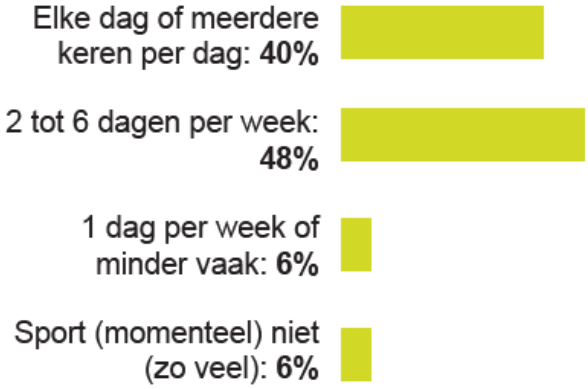
In juni 2025 konden inwoners uit Rheden meedoen aan het gecombineerde onderzoek over sport- en beweegplekken & hulp en ondersteuning binnen de gemeente. 576 mensen hebben de vragenlijst compleet ingevuld. Hieronder ziet u een samenvatting van de resultaten van het onderdeel sport- en beweegplekken en leest u wat we daarmee willen doen.

Resultaten Sport en Bewegen

Hoeveel dagen per week sport u 30 minuten (achter elkaar) of langer? (n=576)

Hoeveel dagen per week beweegt u 30 minuten (achter elkaar) of langer? (n=576)

Welke sport(en) beoefent u? (n=576) - *Meer antwoorden mogelijk - Top 3*

36%
Wandelen/wandelsport

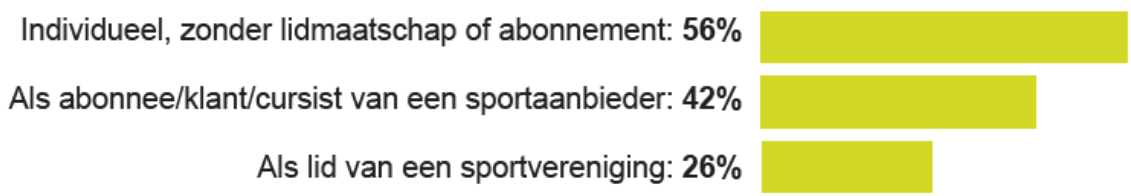
28%
Fitness cardio/kracht

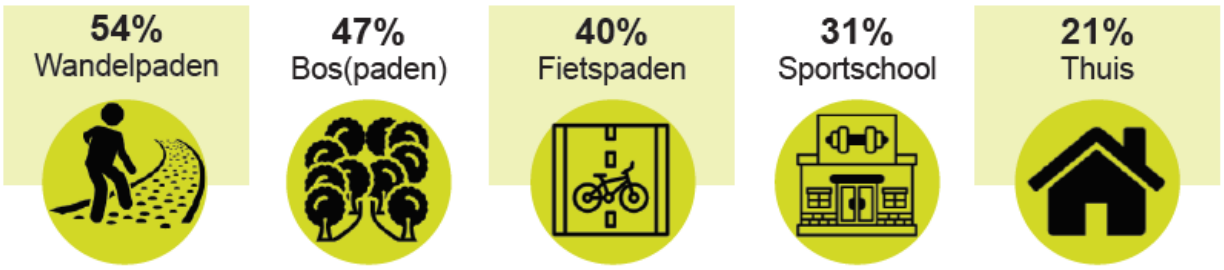
21%
Fietsen (excl. wielrennen/ bmx/mtb)

In welk verband sport u? (n=472) - *Meer antwoorden mogelijk - Top 3*

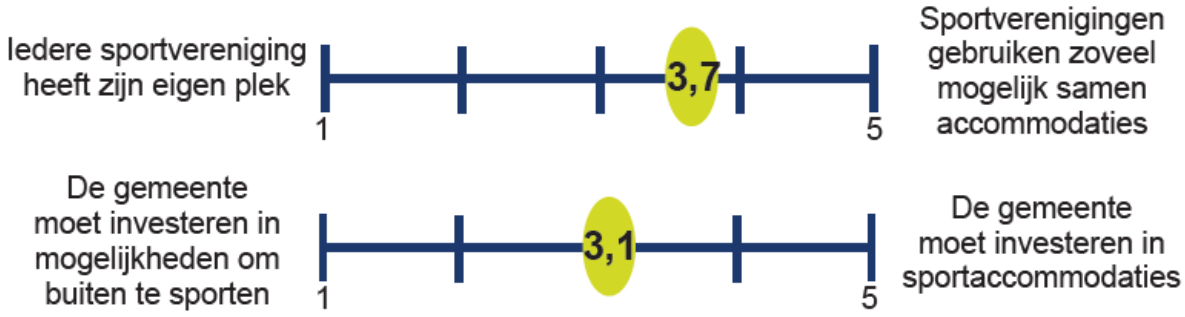
Op welke plek(ken) sport u? (n=472) - *Meer antwoorden mogelijk - Top 5*

Hoe tevreden bent u over de sportplek(ken)?

Hieronder ziet u een aantal stellingen, u kunt door het verplaatsen van het schuifje aangeven wat uw mening is.

Wat kan beter in uw buurt om bewegen makkelijker te maken voor u en andere inwoners? (n=576) - *Maximaal 3 antwoorden mogelijk - Top 4*

BIJLAGE 4

STARTFOTO

EIGENDOM & BEHEER

ACCOMMODATIE	EIGENAAR GROND	EIGENAAR OBJECT	BEHEER
Sporthallen **Gymzalen**	Gemeente	Gemeente	Gemeente
Gymzalen De Steeg, Laag-Soeren	Gemeente	Dorpshuis (De Steeg) Woningcorporatie (LS)	Dorpshuis Woningcorporatie / Dorpshuis
Sportzalen Tafeltennis & Jeu de Boules	Gemeente	Vereniging	Vereniging
Zwembaden Biljoenbad & Openluchtbad	Gemeente	Gemeente	Gemeente & Vrijwilligers
Zwembaden Binnenbad Rheden (2) Binnenbad Ellecom	Sportschool/ Zwemschool Hotel	Sportschool/ Zwemschool Hotel	Sportschool/ Zwemschool Hotel
Sportvelden Voetbal, Korfbal, Atletiek, Beachvolleybal	Gemeente	Gemeente	Gemeente
Veldinrichting en inventaris	Gemeente	Gemeente & Vereniging	Gemeente & Vereniging
Sportvelden Tennis & Hockey	Gemeente	Vereniging / Stichting / Ondernemer	Vereniging / Stichting / Ondernemer
Clubgebouwen buitensport	Gemeente	Vereniging	Vereniging
Urban sportplekken Multi-sportcourt, Pumptrack & Calisthenicspark	Gemeente	Gemeente	Gemeente i.s.m. inwoners / vereniging
Sportscholen	Ondernemer	Ondernemer	Ondernemer
Dorpshuizen			

BIJLAGE 5

AANPAK VERVANGING KUNSTGRASVELDEN

In de gemeenten Rheden-Rozendaal liggen 10 kunstgras sportvelden: 9x voetbal en 1x korfbal (bestaande uit 2 velden). De komende jaren zijn deze velden aan vervanging toe. De laatste jaren is er volop ontwikkeling in veldtypes en verandert de wetgeving. Ook zijn er ontwikkelingen bij de clubs en op de sportparken. Hieronder leggen we onze aanpak uit.

HUIDIGE STAAT & KEURING

Alle velden laten wij eens per twee jaar keuren. Deze keuring brengt in beeld of het veld voldoet aan de KNVB normen, denk aan balstuit, balrol, demping, stroefheid, vezellengte etc. Na een positieve keuring mag een veld gedurende twee jaar gebruikt worden tot een volgende keuring. Op dit moment (augustus 2024) voldoen alle velden aan de eisen. Een aantal velden hebben we door goed onderhoud langer kunnen gebruiken dan de theoretische afschrijfperiode. Echter, de rek is er op meerdere velden nu uit en vervanging vanaf 2026 noodzakelijk. De vervanging betreft de 'toplaag' van de mat. De fundering van het veld hoeft niet vervangen te worden, deze heeft een langere levensduur (ca. 30 jaar).

UITGANGSPUNTEN VOOR VERVANGING

Voor de vervanging van de velden hebben wij de volgende uitgangspunten opgesteld:

1. Sporten op natuurgras is het uitgangspunt. Wij passen alleen kunstgras toe als:
   - Dit vanwege de benodigde capaciteit voor ledenaantallen en teams nodig is (op basis van capaciteitsberekening).
   - Kunstgras multifunctioneel gebruik van velden stimuleert.

2. Bij de keuze voor veldtype kunstgras kiezen we zo groen, duurzaam en toekomstgericht mogelijk.

3. Bij de vervanging en aanleg van velden benutten we koppelkansen.
   Voorbeelden zijn warmtewinning uit velden, of toekomstplannen voor clubgebouwen, andere sportaccommodaties of inrichtingsplannen voor het sportpark.

4. We bereiden ons voor en voldoen aan de regelgeving voor velden.
   Meest recente ontwikkeling is het Europese besluit dat polymere infill (rubber korrels) vanaf 2031 niet meer verkocht en gekocht mag worden.

CAPACITEITSBEHOEFTE

Om zicht te krijgen op de behoefte aan (kunstgras)velden – nu en in de toekomst – lieten we een capaciteitsbehoefte-onderzoek uitvoeren door het bureau KYBYS. Het onderzoek heeft gekeken naar:

- Huidige ledenaantallen en teams van verenigingen
- Toekomstig te verwachten ledenaantallen en teams, op basis van woningbouwplannen
- Aantal velden: zijn er voldoende velden om alle teams wekelijks te laten trainen en wedstrijden te laten spelen?
- Veldbelasting: kunnen de beschikbare velden de belasting van alle trainings- en wedstrijduren gedurende een seizoen aan?
- Op basis van veldbelasting een check of het mogelijk is om op bepaalde plekken terug te gaan van kunstgras naar natuurgras.

Uitkomsten in het kort:

SPORTPARK	AANTAL VELDEN		VELDBELASTING & NATUURGRAS
	WEDSTRIJDEN	TRAINING	
Sportpark De Pinkenberg *Velp-Rozendaal* SC Veluwezoom DVOV VVO VV Pinkenberg (dames) Gebruik door VO Scholen (Aeres en Het Rhedens Roz.)	Zaterdag: Tekort 1 - 1,5 veld Zondag: Ruim voldoende: +4,5 veld	Voldoende	• Door geplande woningbouw Velp wordt voor de toekomst op zaterdag een tekort van 2 velden voorspelt (2035). Deze uitdaging kan verder groeien door groeiende aanwas vanuit Arnhem (ook woningbouw). Mogelijke oplossingen: - Extra veldruimte creëren, in samenhang met plannen voor clubhuisfunctie en parkinrichting. - Wedstrijden verdelen over competitie dagen - Nieuwe competitievormen (ook op andere dagen) - Verbeteren van belastbaarheid van natuurgrasvelden door intensivering onderhoud. • Huidige belastbaarheid velden te laag voor teruggang natuurgras.
Sportpark Zuidflank *Rheden* SC Rheden CKC Rheko	Voetbal Ruim voldoende: +2 op zaterdag +3,6 op zondag Korfbal Voldoende	Voetbal Voldoende Korfbal Voldoende	• Aantal velden voldoende voor toekomstige veldbehoefte 2035 (woningplannen) • Belastbaarheid velden te laag voor teruggang natuurgras o.b.v. toekomstige veldbehoefte. • Natuurgrasvelden aan zijde IJssel zijn vaak onbespeelbaar door water. Waterhuishouding vraagt aandacht.
Sportpark Het Nieuwland *Dieren* VV Dieren Dierensche Boys Gebruik door VO scholen (Het Rhedens Dieren)	Zaterdag: Ruim voldoende: +4 veld Zondag: Ruim voldoende: +4,5 veld	Voldoende	• Aantal velden (ruim) voldoende voor toekomstige veldbehoefte (woningplannen) • Mogelijkheid om in ieder geval 1 kunstgrasveld om te vormen naar natuurgras o.b.v. belasting. • Bij terug in gebruik nemen veld 6 (natuurgras) en gedeeld gebruik van velden over het sportpark: eventueel mogelijkheid om 2e kunstgrasveld om te vormen naar natuurgras. Verder onderzoek in afstemming met verenigingen nodig.
Sportpark Ellecom	Zaterdag: Voldoende: +0,3 veld Zondag: Voldoende: +0,4 veld	Voldoende	• Aantal velden voldoende voor toekomstige veldbehoefte (2035) • Belastbaarheid te laag voor teruggang natuurgras

PARTICIPATIE

We hebben verenigingen op de volgende manier meegenomen in het proces:

September – December 2024

Zelf informatie en kennis opgehaald over de nieuwste ontwikkelingen rondom veldtypes en infillsoorten. Daarvoor presentaties bijgewoond en deelgenomen en diverse velden bezocht.

November 2024 – februari 2025

Per sportpark is er een overleg geweest. Daarin is aan de verenigingen uitleg gegeven over de laatste ontwikkelingen op het gebied van veldtypes en infill. Ook is informatie opgehaald bij de verenigingen ten behoeve van het capaciteitsonderzoek (aantallen teams, speeldagen, speeltijden etc.).

7 april 2025

In een plenaire bijeenkomst zijn de resultaten van het capaciteitsonderzoek gepresenteerd aan en besproken met de verenigingen. In deze bijeenkomst hebben wij vanuit de gemeente ook dit vervangingsplan gepresenteerd.

Juli – September 2025

In deze periode gaan we opnieuw per sportpark in overleg met de verenigingen om het vervangingsplan verder af te stemmen. Het gaat dan om zaken als planning, afstemming op accommodatieplannen en bekijken mogelijkheden natuurgras.

September 2025

We bezoeken een aantal type kunstgrasvelden (mineraal infill) met de verenigingen. Zo kunnen zij zelf vergelijken en aangeven wat zij voor- en nadelen vinden per type veld. De input die hieruit komt nemen we mee in de uiteindelijke keuze voor type kunstgrasveld en leverancier.

VELDTYPE

Europees besluit kunstgrasvelden

Europees is besloten dat het kopen en verkopen van polymere infill voor kunstgrasvelden niet meer is toegestaan vanaf 2031. Ook rubber-korrels (huidige infill van onze velden) vallen onder deze polymere infill. Deze infill mag na 2031 nog wel gebruikt worden (als overgangsperiode). Maar de bedoeling van het besluit is helder: toewerken naar groenere alternatieven.

Veldtypes

De markt voor kunstgrasvelden sterk in ontwikkeling. Beschikbare veldtypes op dit moment:

Natuurgras	Natuurgras
Hybride	Mix van natuurgras en kunstgrasvezels.
Non-infill	Kunstgrasveld met enkel grasvezels. Geen korrels of andere typen infill.
Mineraal-infill	Kunstgrasveld met een laagje zand voor grip en stabiliteit
Organische infill	Kunstgrasveld met organische infillproducten. Verschillende typen infills mogelijk: hout / mais / kurk / mix kurk/mais/olijfpit
TPE	Kunstgrasveld met synthetische rubber-infill. TPE is een kunststof die recyclebaar is.
SBE (Rubber)	Kunstgrasveld met gerecyclede infill: rubber korrels gemaakt van vermalen autoband.

Voor de velden waarop kunstgras nodig blijft, hebben we een principekeuze gemaakt voor **Minerale-Infill** velden. De belangrijkste overwegingen hiervoor:

1. TPE en SBR vallen sowieso af omdat we niet meer met kunststof infill willen werken.
   Niet in lijn met uitgangspunt zo groen mogelijk en vanaf 2031 niet meer toegestaan.
2. Hybride velden vallen af omdat deze onderhoudsintensief zijn en er ten opzichte van kunstgrasveld minder uren belasting mogelijk zijn.
3. Non-infill velden zijn nog niet goedgekeurd voor wedstrijden. En minder geschikt voor gebruik met platte zolen, en daarmee minder geschikt voor multifunctioneel gebruik (scholen, bso's etc.)
4. Mineraal heeft voorkeur boven organische infill, omdat:
   - Mineraal een natuurlijk product is, beschikbaar in Nederland. Ten opzichte van organische infills die speciaal voor de velden gemaakt moeten worden of uit het buitenland komen.
   - Minder afhankelijk van weersomstandigheden dan enkele organische infills
   - Onderhoud is eenvoudig en relatief goedkoper.
   - Binnen de categorie mineraal-infill, zijn er diverse veldtypes en leveranciers met verschillende speeleigenschappen. Hiermee hebben we nog steeds keuze.

We blijven de ontwikkelingen in de markt volgen. Bovenstaande is daarom een principe keuze.

PLANNING

Op basis van de keuringsrapporten hebben we een planning opgesteld voor de vervanging. De velden die er het slechtste aan toe zijn, vervangen we als eerste.

Sportpark	Veld	Aanleg	Laatste keuring	Geplande vervanging
De Pinkenberg Velp/Rozendaal	Veld 1	2015	Jan 2025	2026
	Veld 2	2012	Feb 2024	2027
	Veld 3	2012	Feb 2024	2026
	Veld 4	2015	Jan 2025	2027
Zuidflank Rheden	Veld 2 (voetbal)	2013	Jan 2025	2026*
	Korfbal	2012	-	2026**
Het Nieuwland Dieren	Veld 1	2012	Feb 2024	2026
	Veld 4	2015	Jan 2025	2027***
	Veld 5	2013	Jan 2025	2026*
Ellecom	Veld 1	2015	Jan 2025	2028

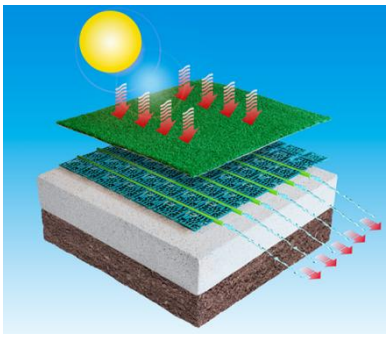
Bovenstaande planning is de voorlopige planning op basis van de keuringsrapporten. Voor de sportparken De Pinkenberg, Zuidflank Rheden en Het Nieuwland stemmen we met verenigingen verder af over de definitieve planning. Op verschillende sportparken wordt namelijk ook nagedacht over toekomstplannen voor het park.

* Plan is om in Rheden het huidige kunstgrasveld 2 te laten liggen. En in plaats daarvan natuurgrasveld 5 of 6 (IJsselzijde) om te bouwen naar kunstgras. De verenigingen werken namelijk aan een gezamenlijk toekomstplan voor de accommodaties in de Zuidflank. Door veld 2 te laten liggen, behouden we de komende 10-12 jaar ruimte om te ontwikkelen.

** Over de planning van het korfbalveld zijn we nog in overleg met de vereniging. Dit raakt ook aan het toekomstplan.

*** Verder onderzoeken mogelijkheid overgang naar natuurgras.

COLLECTORVELD

Voor het Sportpark Zuidflank onderzoeken we mogelijkheid om een collectorveld aan te leggen. Met dit veld wordt onder de kunstgrasmat leidingen geplaatst waar vloeistof doorheen loopt dat warmte onttrekt uit het veld. Kunstgrasvelden worden in zonnige periodes namelijk erg warm (tot 70 graden). De warmte die ontstaat op het veld, kunnen we opvangen en gebruiken om het Openluchtbad en Sporthal De Hangmat te verwarmen. En in de toekomst mogelijk clubgebouwen en woningen (aangesloten op warmtenet). Zo verminderen we het gebruik van gas en besparen we structureel kosten. De situatie in Rheden is extra interessant voor de model, omdat het Openluchtbad warmte nodig heeft op het moment dat de zon schijnt (verwarming van badwater in de lente-zomer).

FINANCIERING

In de programmabegroting is een totaal krediet van €2 miljoen opgenomen voor de vervanging van de velden (€200.000 per veld). Met dit krediet kunnen we de eerste 6 velden in 2026 vervangen. Het krediet is niet toereikend om alle benodigde kunstgrasvelden velden te vervangen en aanvullende ingrepen te doen (totaal €3,1-€3,4 miljoen). Het gaat dan om:

1. Vervangen toplagen bestaande kunstgrasvelden
2. Ombouw natuurgrasveld naar kunstgrasveld (Rheden)
3. Herstellen natuurgrasvelden (Dieren)
4. Verbetering waterafvoer en onderhoud natuurgrasvelden
5. Sanering bermen wegens rubber korrels

De overschrijding van het krediet heeft een aantal oorzaken:

- Gestegen prijzen van veldtypes – door ontwikkelingen in de markt en Europese wetgeving verbod polymere infill.
- Aanvullende werkzaamheden gericht op herstel of verbetering van bespeelbaarheid (sanering, waterafvoer etc.)

Om alle benodigde velden te financieren, zien we de volgende opties:

1. Warmte opwek met het collectorveld in Zuidflank Rheden.
   Met deze warmte kunnen we het Openluchtbad en Sporthal die naast de voetbalvelden in Rheden liggen verwarmen. En op termijn mogelijk clubgebouwen en woningen. Daarmee kunnen we structureel de gaskosten voor verwarmen van de Sporthal en Openluchtbad verminderen. En warmte leveren voor het dorp. Daarmee ontstaat nieuwe financiële ruimte voor de vervanging van de velden.

2. Inkoopstrategie
   Bepalen van inkoopstrategie en contractafspraken met aannemers. Onder andere mogelijkheid om meerdere velden tegelijkertijd te vervangen.

3. Aanleg buiten hoogseizoen
   De zomervakantie is hoogseizoen voor vervanging van kunstgrasvelden in Nederland. De vraag naar aannemers hiervoor is extreem hoog in deze periode. Dat drijft de prijs op. Wij zetten in op vervanging voor de zomervakantie (mei-juni) om tot gunstige prijsafspraken te komen. We doen dit in afstemming met de verenigingen en bonden vanwege hun wedstrijdplanningen.

4. Verbetering belastbaarheid natuurgras
   De belastbaarheid van natuurgrasvelden hangt sterk samen met de intensiteit van onderhoud. We willen het onderhoud van de natuurgrasvelden verder ontwikkelen de komende jaren. We monitoren of de belastbaarheid van natuurvelden op het belastbare niveau uit het capaciteitsonderzoek ligt. En streven ernaar de belastbaarheid hoger te krijgen dan de richtlijn in het capaciteitsonderzoek. Bij positieve ontwikkelingen kunnen we opnieuw onderzoeken of alle kunstgrasvelden nodig zijn, of dat we met minder kunstgrasvelden uit kunnen. In plaats van hoge kosten te maken voor vervanging van kunstgras toplagen, kunnen we dit budget benutten voor intensief onderhoud van natuurgras. In 2025 beginnen we met de eerste testen hiervoor.

Als bovenstaande opties onvoldoende ruimte bieden, zijn verdergaande maatregelen nodig. Te denken valt aan een raadsvoorstel om boven het gestelde krediet te gaan, het verhogen van huurtarieven of uitstel van de vervanging van velden.

Voor het collectorveld is naast de vervanging van de toplaag aanvullende financiering nodig. Deze kosten vallen buiten de berekening vervanging toplaag (€3,1-€3,4 miljoen). We benutten hiervoor subsidiemogelijkheden voor verduurzaming en kijken naar financieringsmogelijkheden vanuit energietransitie.

Noot: de financiering betreft hier de vervanging van de toplagen. Voor structureel onderhoud van de velden bestaat er al budget in onze begroting, en voeren we periodiek uit.

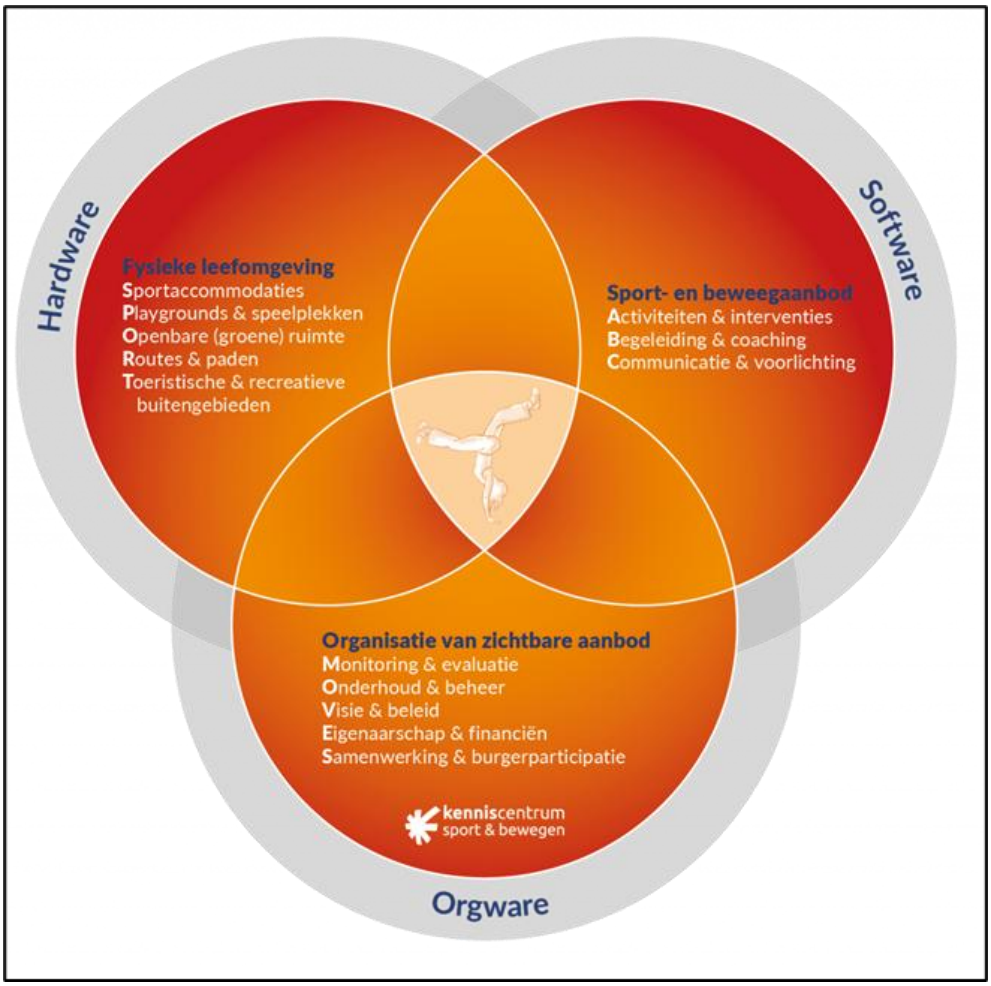
VERVOLG

2025	
Juni – Nov	Onderzoek en businesscase Collectorveld Rheden
Juli – Okt 2025	Voorbereiding en start inkooptraject
Sep 2025	Bezoek aan verschillende mineraal-infill velden, samen met de verenigingen
Jul – Okt 2025	Overleggen per sportpark over invulling en planning per sportpark. Waar nodig verder onderzoek, bijvoorbeeld mogelijkheid omvormen kunstgras naar natuurgras. En afstemming over vervanging velden en toekomstplannen voor totale sportpark.
2026	
Dec ‘25– Mrt	Voorbereiding vervanging velden
Mei – Juni	Vervanging velden

BIJLAGE 6

BVO MODEL VOOR BEWEEGVRIENDELIJKE OMGEVING

Het BVO-model is ontwikkeld door het Kenniscentrum Sport en Bewegen en is een raamwerk dat gemeenten kunnen gebruiken om de leefomgeving zo in te richten dat deze mensen stimuleert om meer te bewegen. Het model bestaat uit drie pijlers: de fysieke omgeving (hardware), het sport- en beweegaanbod (software) en de organisatie van het zichtbare aanbod (orgware).

Afbeelding: het BVO-model van het Kenniscentrum Sport en Bewegen

De fysieke omgeving richt zich op de inrichting van de openbare ruimte en de bereikbaarheid van voorzieningen. Denk hierbij aan het aanleggen van wandel- en fietspaden, het plaatsen van sporttoestellen in parken en het creëren van veilige en aantrekkelijke speelplekken voor kinderen.

Het sport- en beweegaanbod richt zich op activiteiten, begeleiding en communicatie en voorlichting. Denk bijvoorbeeld aan het creëren van wandel- en fietsgroepen, het organiseren van buurtactiviteiten waarbij bewegen centraal staat en de organisatie van sportaanbod in de wijk.

De organisatie van het zichtbare aanbod bevat alles dat nodig is om ook daadwerkelijk tot een aanbod te komen (zowel fysiek als sociaal). Dit gaat over gemeentelijk beleid, financiële mogelijkheden, onderhoud en beheer en het betrekken van lokale organisaties en verenigingen bij het stimuleren van bewegen.

Het BVO-model helpt om op een integrale manier naar bewegen te kijken en verschillende aspecten van de leefomgeving mee te nemen in het beleid. Door de hardware, software en orgware op elkaar af te stemmen, kunnen we er samen met onze samenwerkingspartners voor zorgen dat de omgeving mensen uitnodigt en stimuleert om meer te bewegen.

Uitgangspunten Beweeg Vriendelijke Omgeving

1. Een omgeving met voorzieningen (plekken) in de openbare ruimte waar mensen spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen.
2. Een omgeving waarin gebruikers worden gestimuleerd te spelen, te sporten en zich actief te verplaatsen.
3. Een omgeving waar een activiteitenaanbod is gekoppeld aan de voorzieningen, zodat die duurzaam gebruikt worden.
4. Een omgeving die schoon, veilig, toegankelijk en uitdagend is.
5. Een omgeving die tot stand is gekomen vanuit urgentie bij de gebruiker(s) en door samenwerking tussen publieke, private en particuliere partijen.
6. Een omgeving die is toegepast en afgestemd op het juiste schaalniveau.

BIJLAGE 7

OPEN SPORTPARKEN

***Open sportparken* is een verzamelnaam voor sportparken die in mindere of meerdere mate hun deuren openzetten voor andere gebruikers. In deze bijlage geven we meer context over wat open sportparken zijn en hoe we als gemeente gezamenlijk met verenigingen kunnen groeien naar meer open en multi-inzetbare sportparken.**

Allereerst is er het onderscheid tussen de open club en het open sportpark:

Open club	De vereniging wil een ontmoetingsplek maken van hun club en stelt zich open voor nieuwe doelgroepen en mogelijk andere activiteiten dan alleen sport.
Open sportpark	De club stelt het sportpark ook fysiek open voor maatschappelijke functies. Het sportpark integreert zich in de openbare ruimte en infrastructuur.

KENMERKEN

Een open sportpark is een concept dat inspeelt op toekomstige ontwikkelingen. Het heeft de volgende vijf kenmerken:

1. **Functiemenging**: het sportpark is ook in gebruik voor andere doelen dan sport. Denk aan kinderopvang, buurthuis, bibliotheek, of een fysiopraktijk. Het resultaat: een park waarbij wonen, werken, onderwijs, zorg, sport en dienstverlening naast elkaar mogelijk zijn.
2. **Ruimtelijke integratie**: het sportpark wordt via actieve verkeersroutes, groen en recreatie structuren verbonden met de openbare ruimte. Het sportpark is zo een ontmoetingsplek of startpunt van verschillende sporten.
3. **Goede benutting**: de sportparken worden zowel maatschappelijk, als sportief goed benut door verschillende doelgroepen. Overdag wordt een clubhuis bijvoorbeeld gebruikt als ontmoetingsplek voor ouderen en/of als onderwijslocatie. Waar de atletiekbaan of sportvelden doordeweeks gebruikt worden door scholen, vinden er in het weekend evenementen plaats. Dit draagt dit positief bij aan de bezetting overdag en ‘s avonds.
4. **Openheid**: het sportpark moet open zijn voor iedereen. Fiets- en wandelroutes lopen door het park en er zijn sportvelden die iedereen kan gebruiken. Natuurlijk is er toezicht nodig en zijn op sommige plekken nog hekken nodig.
5. **Bestuurlijk vitaal:** naast de ruimtelijke inrichting is het belangrijk dat zowel het activiteitenaanbod als het draagvlak voor vrijwilligers op orde zijn.

VARIANTEN
Het ene sportpark is het andere niet. Daarom zijn er ook verschillende gradaties mogelijk:

- **Gesloten maar ruimtelijk vervlochten:** de ruimtelijke structuur van het sportpark wordt vervlochten met de omgeving. Het sportpark zelf heeft geen hek, er lopen verschillende fietspaden, wandelpaden en hardlooproutes door het sportpark heen.
- **Sportpark met open plekken**: de accommodaties op het sportpark zijn gesloten. Maar om bijvoorbeeld jongeren in de buurt toch een plek te geven om samen te voetballen, is er een open veldje dat zij kunnen gebruiken.
- **Open maar functioneel gescheiden:** er staan geen grote hekken om het sportpark of de accommodaties. De hekken die er staan hebben een functie. Verder zijn de velden afgebakend door natuurlijke hagen, wateren of bomen. Zo ziet het er niet gesloten uit, maar worden de verschillende velden en accommodaties toch gescheiden.
- **Parken om te sporten**: sport wordt vermengd in 'reguliere' openbare parken. Ideaal om voor iedereen sportmogelijkheden dichtbij huis te realiseren. Deze visie ligt ook in lijn met de Omgevingswet. De openbare ruimte is dan een gezonde, aantrekkelijke en veilige leefomgeving.

Bron: allesoversport.nl

REALISATIE
Een open sportpark is niet een kwestie van de hekken openzetten. Het vraagt om een goede voorbereiding en samenwerking met de gebruikers en andere stakeholders. Hierbij lopen we als gemeente het volgende proces door:

<u>Voorbereiding</u>

1. Kernteam samenstellen
Stel een kernteam samen met de gebruikers van het sportpark. Als gemeente kunnen we de rol vervullen als initiatiefnemer of facilitator. De bestaande sportparkoverleggen zijn in Rheden een goede basis om vanuit daar een kernteam te formeren.

2. Huidige situatie analyseren
Voer drie verschillende analyses uit:
A. In kaart brengen van de huidige situatie (nulmeting), inclusief risico's op vandalisme en overlast.
B. Behoeftepeiling onder huidige en toekomstige gebruikers.
C. Stakeholdersanalyse. Welke partijen en organisaties zijn actief rondom het sportpark?

3. Projectgroep met stakeholders
Op basis van de stakeholdersanalyse bepaalt het kernteam welke partijen bij de samenwerking betrokken worden. Hiermee wordt de projectgroep gevormd.

4. Visie op hoofdlijnen opstellen
Stel met de projectgroep een gezamenlijk visie op die bestaat uit:
A. Gezamenlijke ambitie: wat verstaan we onder 'open' op betreffend (sportpark)? Hoe ver willen we hierin gaan?
B. Beschrijving van de maatschappelijke meerwaarde
C. Verbinding met andere domeinen

5. Input ophalen en breed draagvlak creëren
Visie en ideeën voorleggen aan andere stakeholders (zoals leden van de sportverenigingen, onderwijs, omwonenden) en input ophalen bij hen. Hiermee vergroten we het draagvlak.

6. Doelen en visie vastleggen
Projectgroep stelt concrete doelen op en werkt de visie verder uit. Hier wordt ook bepaald in welke mate het sportpark open is.

Ontwikkeling

7. BVO model en uitvoeringsplan
De projectgroep maakt keuzes in de hardware, software en orgware. Deze keuzes worden vastgelegd in een uitvoeringsplan.

8. Orgware kiezen
Er worden afspraken gemaakt over
- visie, samenwerking en participatie
- eigenaarschap en financien
- onderhoud en beheer
- monitoring en evaluatie

9. Software kiezen
Er wordt een plan opgesteld over welke activiteiten worden aangeboden op het sportpark, inclusief de begeleiding hiervan.

10. Hardware kiezen
Afhankelijk van de visie en doelen, kan het zijn dat er fysieke aanpassingen nodig zijn. Deze worden in deze fase in kaart gebracht.

Uitvoering

11. Open sportpark realiseren
Afhankelijk van de gemaakte keuzes en beschikbare financiële middelen, kan er gewerkt worden aan de realisatie van het open sportpark.

Bron: Kenniscentrum Sport en Bewegen

Met een aantal sportparken en verenigingen zitten we al goed om tafel om de mogelijkheden voor een open sportpark te bespreken. Met hen starten we niet vanaf het begin, maar integreren we dit proces in onze werkwijze en aanpak.

Overlast en vandalisme
Helaas leert de ervaring ons dat met het openzetten van de hekken, er ook sprake is van vernielingen en vandalisme. Dit speelt overigens ook bij sportparken met gesloten hekken. Ook hier geldt dat dit per sportpark verschillend is en zal zijn.

Bij de groei naar een open sportpark is het in ieder geval van belang om:

1. Duidelijke afspraken te maken over wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en beheer. Door het aanwijzen van een vast contactpersoon die snel bereikbaar is, kan er snel actie ondernomen worden als er sprake is van overlast of vernieling.
2. Samen te werken met jongerenwerkers, buurtsportcoaches en wijkagenten.
3. Bij overlast en schade bekijken we in samenspraak met politie/toezicht-handhaving altijd of de overlastgevers achterhaald kunnen worden. We gaan met ze in gesprek en bekijken of eventuele schade op hen verhaald kan worden. Als dit niet mogelijk is, dan stellen we als gemeente budget beschikbaar voor herstel.
4. Als gemeente samen met gebruikers te weken aan een goede dag- en avondbezetting, zodat er zoveel mogelijk sociale controle is.

Daarnaast kunnen we de volgende maatregelen inzetten om overlast tegen te gaan:

- Voldoende verlichting, vooral rondom gebouwen en velden.
- Zorgen voor een overzichtelijke indeling, goede zichtlijnen en weinig donkere hoekjes.
- Inzet materialen en inrichting die vandalismebestendig is (doelen, prullenbakken en banken).
- Plaatsen van duidelijke borden met gedragsregels en de gedragscode. Als gemeente tolereren we geen vandalisme.
- Gedeeltes van het sportpark afsluitbaar maken, zodat niet alles open is.
- Werken met openingstijden waarbinnen het park open is.
- Indien nodig, cameratoezicht of sensoren die beweging signaleren na sluitingstijd.
- Incidentenregistratie en analyse: op welke locaties, tijden en welk type overlast is er?

Naast overlast door personen, is er ook kans op overlast door dieren, zoals bijvoorbeeld dassen. Hier houden we ook rekening mee bij het inzetten van maatregelen.

Zoals gezegd, niet elk sportpark is hetzelfde. De mate van openstelling en bijbehorende maatregelen stemmen we samen met de gebruikers af op de locatie, de gebruikers en de omgevingskenmerken. Op deze manier groeien we samen met de gebruikers toe naar een open sportpark.

BIJLAGE 8

ONDERSTEUNING VERENIGINGEN MET EIGEN PARK

Een aantal sportverenigingen in Rheden-Rozendaal zijn eigenaar van het complete sportpark (velden en clubgebouw). Zij worden in het beheer en onderhoud van hun sportaccommodatie niet ondersteund door de gemeente. Dit is voortgekomen uit afspraken in de periode 1980-1990. Veel clubgebouwen zijn destijds door de gemeente overgedragen aan verenigingen. Een aantal verenigingen (met name hockey en tennis) hebben destijds aangegeven het volledig sportpark over te willen nemen.

Door stijgende kosten, ontwikkeling van ledenaantallen en andere factoren, zien we in de praktijk dat een vereniging soms moeite heeft om financieel rond te komen. Hierdoor is de continuïteit van de vereniging niet altijd meer vanzelfsprekend. Als we dit signaal van een vereniging krijgen, willen we hier als gemeente serieus mee omgaan. Dit betekent niet dat we direct financieel bijspringen, maar wel dat we samen met de vereniging onderzoeken hoe ze tot een sluitende begroting kunnen komen.

Hiervoor doorlopen we met hen de volgende stappen:

1. **INZICHT IN VITALITEIT VAN DE VERENIGING**

We gaan na of de vereniging haar basis op orde heeft en hoe ze er financieel en organisatorisch voorstaat. We toetsen de vitaliteit op de volgende punten:

- **Aantal leden**
  Een vitale sportvereniging heeft een stabiel of (licht) groeiend aantal leden. Hierdoor kan de continuïteit gewaarborgd worden.
- **Organisatie, kader en vrijwilligers**
  De vereniging kent een duidelijke organisatiestructuur. Dit betekent dat er een voltallig bestuur is en er voldoende kennis en kunde is om de taken uit te kunnen voeren. Daarnaast is er beleid op vrijwilligers en wordt er actief gestuurd op het werven en behouden van voldoende vrijwilligers. Als dit onvoldoende aanwezig is, staat het bestuur onder druk.
- **Financiën**
  De vereniging is vitaal als er sprake is van een transparante meerjarenbegroting, ze haar betalingsverplichtingen nakomt en reserves heeft opgebouwd om eventuele tegenvallers op te vangen en om investeringen te doen.
- **Beleid & Strategie**
  De vereniging heeft duidelijke doelstellingen en ambities voor de toekomst, gericht op groei en ontwikkeling van de vereniging. De ALV staat hier ook achter. Zonder doelstellingen en ambities heeft een vereniging geen duidelijke richting en kunnen er geen onderbouwde keuzes gemaakt worden.
- **Sportiviteit, gezondheid en respect**
  De vereniging biedt een veilig en gezond sportklimaat. De regels en aanpak hiervoor zijn duidelijk of minimaal in ontwikkeling.

Als er op één van bovenstaande punten matig of onvoldoende wordt gescoord, is sprake van een minder vitale vereniging en kunnen interventies nodig zijn.

2. PLAN VAN AANPAK: VERBETEREN VITALITEIT

Op basis van de toets en analyse op de vitaliteit stelt de vereniging een plan van aanpak op om vastgestelde aandachtspunten en risico's te verbeteren. Dit plan bespreekt de vereniging met de gemeente. Na akkoord van de gemeente gaat de vereniging aan de slag met haar verbeterpunten. Waar mogelijk en wenselijk, ondersteunt de gemeente hierbij, bijvoorbeeld door inzet van een verenigingsondersteuner.

3. EVALUATIE – PLAN VAN AANPAK

Na een halfjaar evalueren de vereniging en de gemeente het plan van aanpak en de behaalde resultaten. Bij voldoende resultaten kan de vereniging door op de ingeslagen weg en is er geen ondersteuning van de gemeente nodig.

Als blijkt dat de doorgevoerde maatregelen onvoldoende effect hebben, bespreken de vereniging en de gemeente of er nog meer interventies mogelijk zijn. Het proces vanaf stap 2 wordt opnieuw doorlopen.

Als er geen nieuwe interventies mogelijk zijn, dan gaat de gemeente over naar stap 4.

4. VOORSTEL TOT ONDERSTEUNING AAN GEMEENTERAAD

De gemeente en de vereniging komen tot de conclusie dat de vereniging voldoende vitaal is, maar dat er nog steeds een financieel tekort is om continuïteit van de vereniging te waarborgen. Bijvoorbeeld omdat er velden vervangen moeten worden.

De gemeente start een bestuurlijk proces waarbij college en raad wordt gevraagd een besluit te nemen over de ondersteuning van de vereniging. Deze ondersteuning kan bestaan uit:

- Beschikbaar stellen van een subsidie (onder voorwaarden);
- Het terugnemen van de velden in gemeentelijk eigendom en verhuren aan de vereniging;
- Beschikbaar stellen van een lening met lange terugbetalingstermijn;
- Mogelijke andere opties

De wijze van ondersteuning is altijd maatwerk en stemmen we zorgvuldig af met de vereniging. In het geval het college of gemeenteraad besluit een grotere rol te spelen door subsidie of terugnemen van velden in beheer, moet het college/raad overwegen hoe zij dit financieren. Opties hiervoor zijn:

- Budget neutrale ondersteuning: wijziging in eigendom en/of beheer, waarbij kosten worden doorberekend.
- Het budget voor sportaccommodaties aanvullen vanuit de algemene middelen.
- De tarieven van alle sportaccommodaties verhogen, waardoor financiële ruimte ontstaat om een bijdrage te leveren aan bovengenoemde accommodaties. Dit heeft invloed op alle gebruikers van gemeentelijke accommodaties.